

nino sit, ¹ unde ullius, vel dissimulationis, vel negligentiae, vel occultae forsitan pravitatis, aliqua videatur merito remansisse suspicio.

¹ Magd., imbecillius sive dissimulationis, omnino corrupte.

astruerent damnatos errores. Unicus autem poenae, quam maximam Imperator minaretur, vitandae modus fuit integra subscriptio, id est, qua pateret mensura pura: una enim eademque culpa est eorum, qui aut dissimulando conviventiam, aut non damnando favorem noxium praestiterunt.

Sub finem observa, quod facit ad commendationem epistolae, hanc ad episcopos scriptam ab eo,

(*Et alio manu:*) Opto, Fratres, bene vultis mei memores. Dat. Kalend. Augusti, Carthagine, Maximo et Plinta coss.

qui scientissimus foret canonum, sanctitate eximius, retinentissimus episcopalis dignitatis, Augustino in rebus agendis conjunctissimus, et fere unus: ut scientia, sanctitas, dignitatis studium, Augustini societas, tantam Aurelio auctoritatem tribuant hac in parte, quanta potest esse maxima, etiam ad praesulum exemplum.

SYNODICA AURELII CARTHAGINENSIS EPISCOPI.

Ex libello synodico, apud Labb. Concil. tom. II, col. 1184.

Θεοδοσίῳ γοῦν καὶ Νεκταρίῳ μεθαρμοσθέντων πρὸς τὰ οὐράνια, τοῦ μὲν τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς Ἀρκάδιος δέχεται, Γρατιανοῦ δὲ, ὁ ἀδελφὸς Ἀρκαδίου Ὀνόριος. Ἐν αἷς χρόνοις ἐν Καρθαγένῃ σύνοδος τοπικὴ καὶ ἱερά συναθροίζεται, πατέρων ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ συνάγουσιν φέρουσα κατὰ εἰδῶλον [Legisse videtur interpretes idololatrarum] Δονατιστῶν, καὶ ἄλλης ἐκάστης αἰρέσεως, καὶ τῶν ἐν τόποις ἐκείνοις ἀτόποις σφαλμάτων. τὰς πράξεις ποιήσασα. Ἦς ἦγετο Δυρῆλιος ὁ Καρθαγίνης ἐπίσκοπος. Καὶ κανόνας ἱεροῦς ἐκθεμένη καὶ θεῖους, ἕως καιρῶν τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου διέτριψε.

Theodosio igitur et Nectario ad caelestia translatis, in illius quidem imperium filius Arcadius successit, ut in Gratiani Honorius, Arcadii frater. Quo tempore Carthagine Synodus provincialis et sacra congregata fuit, patrum centum viginti et septem conventum praese ferens, quae contra idololatrias Donatistas, et aliam quamcumque haeresin, et alia illorum locorum errata, actiones instituit: cui praesuit Aurelius Carthaginensis episcopus. Canones sacri et divini, quos illa edidit, ad Theodosii usque minoris tempora obtinuerunt.

Ad nos pervenerunt quoque multa dicta S. Episcopi in Collatione Carthaginensi contra Donatistas: quam adis inter monumenta ad horum haereticorum historiam spectantia Patrol. tom XI, col. 1223 seqq.

APPENDIX.

MONITUM IN EPISTOLAM SEQUENTEM.

Quam evidentibus signis haec epistola spiritus arguat exponit Baronius ad annum 374, num. 40, haec edisserens:

Ejusdem anni consullibus datae habentur litterae nomine Damasi ad Aurellum episcopum Carthaginensem, positae ab Isidoro Mercatore in suae collectionis exordio; quas praecedunt litterae ejusdem Aurelii nomine ad Damasum primo scriptae, quibus petierat ab apostolica sede ad se mitti decreta Romanorum pontificum. At quid opus fuit (pace illius dixerim) mendacis exornare vestibulum amplae domus, ut in non levem suspicionem adducat caetera quae habentur? Quo modo, quorsu, potuit Aurelius episcopus Carthaginensis scripsisse ad Damasum Romanum pontificem, et hunc ad illum litteras redere hoc potissimum anno, sub his praesertim consullibus, si adhuc cum S. Augustinus factus Christianus est, reversus in Africam, reperit dictum Aurelium diaconum agere Ecclesiae Carthaginensis, post aliquod vero temporis spatium factum esse ejusdem civitatis episcopum? Testatur id quidem ipse Augustinus, ac disertis plane verbis, cum in commentario de Civitate Dei meminit de reditu suo ex

transmarinis partibus Carthaginem, recensetque miraculum illud de Innocentio ex incurabili morbo sanato, atque demum haec ait: *Visitabant eum quotidie sancti viri, episcopus tunc Uzalensis beatæ memoriae Saturninus, et presbyter Gelosus, ac diaconi Carthaginensis Ecclesiae, in quibus erat, et ex quibus solus est nunc in rebus humanis jam episcopus cum honore a nobis debito nominandus Aurelius; cum quo recordantes mirabilia opera Dei, de hac re saepe collocti sumus, eumque valde meminisse, quod commemoramus, invenimus. Ita ipse. [Vides igitur ad quanto posteriora tempora sit referendus Aurelii Carthaginensis episcopatus; et quam longe absit, ut ipse jam episcopus hoc anno ad Damasum scripserit, vel acceperit a Damaso litteras: cum certum sit, reditum Augustini in Africam, postquam Christianus jam effectus Mediolano recesserat, et a portu Romano solverat, contigisse anno Domini trecentesimo octogesimo nono; ut appareat nec post annos quindecim Aurelium creatum esse episcopum Carthaginensem, sed perseverasse diaconum. Vides igitur quo modo recta temporum norma tortuosa aliorum signa improbantur: ut non mireris, si in dignoscenda certa temporum ratione crebrius atque solertius occupemur.]*